Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ŽANA RIŠĀRA DELATŪRA
[*JEAN RICHARD DE LA TOUR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 8. septembrī [1]

Lieta C-323/21

***Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*,**
piedaloties
B.
(*Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu),
un
apvienotās lietas C-324/21 un C-325/21
***Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (C-324/21),**
K. (C-325/21),
piedaloties
F.,
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

(*Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patvēruma politika – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Prasība par pārsūtīšanas lēmumu – Jēdziens "pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts" – Starp divām citām dalībvalstīm iepriekš noslēgta nolīguma ietekme – Prasības apjoms

I. Ievads

1. Šie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu dod Tiesai iespēju precizēt kārtību, kādā tiek sasaistītas atpakaļuzņemšanas procedūras, ko attiecībā uz vienu un to pašu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju secīgi uzsākušas divas dažādas dalībvalstis, piemērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm [2].

[1] Oriģinālvaloda – franču.

[2] OV 2013, L 180, 31. lpp., turpmāk tekstā – "Dublinas III regula".

2. Šie pieteikumi tika iesniegti saistībā ar strīdiem starp *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (tieslietu un drošības valsts sekretārs, Nīderlande; turpmāk tekstā – "valsts sekretārs") un B., F. un K., kuri visi trīs ir trešo valstu pilsoņi, kas lūdz starptautisko aizsardzību, par to, vai pret viņiem pieņemtie pārsūtīšanas lēmumi ir likumīgi. Pēc pirmā starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas kādā no dalībvalstīm katrs no viņiem devās uz Eiropas Savienības teritoriju un ļoti īsā laikā iesniedza jaunus starptautiskās aizsardzības pieteikumus dalībvalstīs, kuru teritorijās viņi bija ieradušies.

3. Tā kā Dublinas III regulā un tās īstenošanas regulā [3] nav sīkākas informācijas par to, kā koordinēt uzņemšanas procedūras, ko attiecībā uz vienu un to pašu pieteikuma iesniedzēju secīgi veic dažādas dalībvalstis, Tiesai būs jānosaka kārtība, kas ļautu, pirmkārt, saglabāt skaidru, praktiski realizējamu un ātru metodi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [4], un, otrkārt, novērst ļaunprātīgu izmantošanu, kas rodas, ja viena un tā pati persona vienlaikus vai secīgi iesniedz vairākus starptautiskās aizsardzības pieteikumus vairākās dalībvalstīs ar mērķi vai nu pagarināt uzturēšanos Savienībā, gūstot labumu no materiālajiem uzņemšanas nosacījumiem, vai arī izvēlēties dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [5].

4. Šajos secinājumos izklāstīšu iemeslus, kādēļ uzskatu, ka tādās situācijās kā pamatlietā, kad pirmā atpakaļuzņemšanas procedūra tika likumīgi uzsākta pēc iesaistīto dalībvalstu savstarpējas apspriešanās, notikumi, kas sekoja pēc šīs apspriešanās, proti, prasītāja izceļošana no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritorijas pirms viņa pārsūtīšana ir izpildīta un secīga otrā lūguma par viņa atpakaļuzņemšanu iesniegšana, ko iesniedz cita dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas prasītājs, atņem pirmajai procedūrai būtisku tās spēkā esamības elementu. Es paskaidrošu, kāpēc pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts, ciktāl tā ir iesaistīta divās atpakaļuzņemšanas procedūrās, ko attiecībā uz vienu un to pašu personu ļoti īsā laikposmā uzsākušas divas dažādas pieprasījuma iesniedzējas dalībvalstis, var vienoties ar pirmo pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti, ka pirmajai no šīm procedūrām ir jābeidzas, tiklīdz ir akceptēts otrais atpakaļuzņemšanas pieprasījums.

II. Atbilstošās tiesību normas

5. Dublinas III regulas 4. un 5. apsvērumā ir teikts:

"4) Tamperes sanāksmes secinājumos [..] ir noteikts, ka [Kopējā Eiropas patvēruma sistēmā] īsā laikā būtu jāiekļauj skaidra un praktiski realizējama metode, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

[3] Komisijas Regula (EK) Nr. 1560/2003 (2003. gada 2. septembris), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2003, L 222, 3. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 118/2014 (2014. gada 30. janvāris) (OV 2014, L 39, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1560/2003").

[4] Šajā ziņā skat. spriedumu, 2019. gada 19. marts, *Jawo* (C-163/17, EU:C:2019:218, 58. un 59. punkts). Skat. arī Dublinas III regulas 4. un 5. apsvērumu.

[5] Skat. priekšlikumu Padomes Regulai, ar ko nosaka kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, ko Eiropas Komisija iesniedza 2001. gada 26. jūlijā (COM(2001) 447, galīgā redakcija, 2.1. punkts).

5) Šādai metodei vajadzētu balstīties uz objektīviem un taisnīgiem kritērijiem gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan konkrētajām personām. Tai jo īpaši būtu jāparedz iespēja ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai garantētu starptautiskās aizsardzības noteikšanas procedūru faktisku pieejamību un nekavētu sasniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi."

6. Dublinas III regulas II nodaļas "Vispārīgi principi un garantijas" 3. panta 2. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

"Ja, pamatojoties uz šajā regulā uzskaitītajiem kritērijiem, nav iespējams izraudzīties atbildīgo dalībvalsti, tad par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai pirmajai iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums."

7. Dublinas III regulas VI nodaļā "Uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas procedūras" ir iekļauts tās 20. līdz 33. pants. Šīs regulas 20. panta 5. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

"Pieteikuma iesniedzēju, kas atrodas citā dalībvalstī bez uzturēšanās atļaujas vai kas tur iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu pēc sava pirmā pieteikuma, kas sagatavots citā dalībvalstī, atsaukšanas atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūras laikā, saskaņā ar 23., 24., 25. un 29. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņem atpakaļ dalībvalsts, kurā pirmoreiz iesniegts minētais starptautiskās aizsardzības pieteikums, lai pabeigtu procedūru atbildīgās dalībvalsts noteikšanai."

8. Dublinas III regulas 23. panta 1. līdz 3. punktā ir noteikts:

"1. Ja dalībvalsts, kurā 18. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktā minētā persona ir iesniegusi jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, uzskata, ka saskaņā ar 20. panta 5. punktu un 18. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktu atbildīga ir cita dalībvalsts, tā var prasīt minētajai citai dalībvalstij uzņemt minēto personu atpakaļ.

2. Atpakaļuzņemšanas pieprasījumu iesniedz pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā divos mēnešos pēc *Eurodac* pozitīvā iznākuma saņemšanas [*hit*] [..].

Ja atpakaļuzņemšanas pieprasījuma pamatā ir citi pierādījumi, nevis no *Eurodac* sistēmas iegūtie dati, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij to nosūta trīs mēnešos no dienas, kad iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums [..].

3. Ja atpakaļuzņemšanas pieprasījums netiek iesniegts 2. punktā noteiktajos termiņos, par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga tā dalībvalsts, kurā iesniegts jaunais pieteikums."

9. Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

"Pieteikuma iesniedzējam vai citai personai, kas minēta 18. panta 1. punkta c) vai d) apakšpunktā, ir tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, pārsūtīšanas lēmuma faktisku un juridisku apelāciju vai pārskatīšanu tiesā."

10. Dublinas III regulas 29. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Pieteikuma iesniedzēja [..] pārsūtīšanu no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti veic saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts tiesību aktiem pēc abu attiecīgo dalībvalstu savstarpējas apspriešanās, cik vien iespējams īsā laikā, un, vēlākais, sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu [..].

[..]

2. Ja pārsūtīšana nenotiek sešu mēnešu termiņā, tad atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Šo termiņu var pagarināt, ilgākais, līdz vienam gadam, ja pārsūtīšanu nevar veikt attiecīgās personas ieslodzījuma dēļ, vai, ilgākais, līdz astoņpadsmit mēnešiem attiecīgās personas bēgšanas gadījumā."

III. Pamatlietu faktiskie apstākļi un prejudiciālie jautājumi

A. Lieta C-323/21

11. 2017. gada 3. jūlijā B. Vācijā iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Tā kā B. jau iepriekš bija iesniedzis pieteikumu šādas aizsardzības saņemšanai Itālijā, Vācijas iestādes lūdza Itālijas iestādēm viņu uzņemt atpakaļ. 2017. gada 4. oktobrī Itālijas iestādes akceptēja B. atpakaļuzņemšanas pieprasījumu. Pārsūtīšanas termiņš vēlāk tika pagarināts līdz 2019. gada 4. aprīlim B. bēgšanas dēļ.

12. 2018. gada 17. februārī B. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Nīderlandē. 2018. gada 17. martā valsts sekretārs pieprasīja Itālijas iestādēm uzņemt B. atpakaļ. 2018. gada 1. aprīlī Itālijas iestādes akceptēja pieprasījumu par B. atpakaļuzņemšanu. Ar 2018. gada 29. jūnija vēstuli valsts sekretārs informēja šīs iestādes, ka B. ir aizbēdzis, kas nozīmētu pārsūtīšanas termiņa pagarinājumu līdz 2019. gada 1. oktobrim.

13. 2018. gada 9. jūlijā B. iesniedza otru starptautiskās aizsardzības pieteikumu Vācijā. Vācijas valsts iestādes 2018. gada 14. septembrī saskaņā ar Dublinas III regulu pieņēma lēmumu, kas netika apstrīdēts.

14. 2018. gada 27. decembrī B. Nīderlandē iesniedza otru starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Ar 2019. gada 8. marta lēmumu valsts sekretārs bez izskatīšanas noraidīja šo pieteikumu, pamatojot ar to, ka Itālijas Republika joprojām ir par tā izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts.

15. 2019. gada 29. aprīlī B. tika pārsūtīts uz Itāliju.

16. B. kompetentajā tiesā pārsūdzēja valsts sekretāra 2019. gada 8. marta lēmumu. Ar 2019. gada 12. jūnija spriedumu šī tiesa apmierināja šo pārsūdzību un atcēla minēto lēmumu, pamatojot ar to, ka Vācijas Federatīvā Republika 2019. gada 4. aprīlī bija kļuvusi par atbildīgo dalībvalsti tāpēc, ka bija beidzies pārsūtīšanas termiņš.

17. Valsts sekretārs iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu iesniedzējtiesā. Šīs apelācijas sūdzības pamatojumam viņš tostarp norādīja, no vienas puses, ka pārsūtīšanas termiņa noteikšana būtu jāveic, ņemot vērā attiecības starp Nīderlandes Karalisti un Itālijas Republiku un, no otras puses, ka, piemērojot t.s. *chain rule* ["ķēdes noteikumu"], attiecībā uz Vācijas Federatīvo Republiku jauns pārsūtīšanas termiņš iesākās tad, kad B. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Nīderlandē.

18. Iesniedzējtiesa norāda, ka strīds nav par to, ka Itālijas Republika bija atbildīgā dalībvalsts dienā, kad tika iesniegts pēdējais B. starptautiskās aizsardzības pieteikums. Turpretī pamatlietā iesaistītās puses nav vienisprātis par to, vai pārsūtīšanas termiņam ir jābeidzas pirms B. pārsūtīšanas, kad ir pagājis 18 mēnešu termiņš, kopš Itālijas Republika ir akceptējusi pirmo atpakaļuzņemšanas pieprasījumu.

19. Šajā gadījumā vienlaikus esot bijuši divi "spēkā esoši nolīgumi" saistībā ar atpakaļuzņemšanu, kuros minēti divi atšķirīgi pārsūtīšanas termiņi, kam būtu nepieciešams precizēt saistību starp šiem abiem termiņiem. Šajā nolūkā būtu jānosaka, vai pirmā pieprasījuma par atpakaļuzņemšanu iesniedzēja dalībvalsts vēl jāturpina uzskatīt par "pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti" Dublinas III regulas 29. panta 2. punkta izpratnē, vai tomēr šis statuss piešķirams pēdējai dalībvalstij, kura iesniegusi šādu pieprasījumu.

20. Ja jāpieņem otrā interpretācija, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai pēdējai minētajai dalībvalstij jebkādā veidā ir saistošs pārsūtīšanas termiņš, kas noteikts pirmajai dalībvalstij. Savukārt, ja priekšroka tiktu dota pirmajai interpretācijai, būtu jānosaka, vai B. var atsaukties uz Vācijas Federatīvās Republikas un Itālijas Republikas starpā saskaņotā pārsūtīšanas termiņa izbeigšanos Nīderlandes tiesās, kas veicinātu t.s. *forum shopping* [labvēlīgākās tiesas izvēli].

21. Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālos jautājumus:

"1) a) Vai jēdziens "pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts" [Dublinas III] regulas 29. panta 2. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir jāsaprot dalībvalsts (šajā lietā trešā dalībvalsts, t.i., Nīderlande), kas kā pēdējā citai dalībvalstij ir iesniegusi pieprasījumu par atpakaļuzņemšanu vai uzņemšanu?

b) Noliedzošas atbildes gadījumā: vai apstāklis, ka iepriekš starp divām dalībvalstīm (šajā lietā: Vācija un Itālija) ir tikusi noslēgta vienošanās par atbildības atzīšanu, ietekmē trešās dalībvalsts (šajā lietā: Nīderlande) no [Dublinas III] regulas izrietošās juridiskās saistības pret ārvalstnieku vai dalībvalstīm, kas ir noslēgušas šo iepriekšējo vienošanos, un, ja tas tā ir, kāda ir šī ietekme?

2) Ja uz pirmo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši: vai [Dublinas III] regulas 27. panta 1. punkts, skatot to tās 19. apsvēruma gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts, ka saistībā ar tiesību aizsardzības līdzekļa pret pārsūtīšanas lēmumu izmantošanu par pamatotu tiek atzīta personas, kura lūdz piešķirt starptautisko aizsardzību, norāde, ka pārsūtīšana nevar notikt, jo ir beidzies pārsūtīšanas termiņš, par ko divas dalībvalstis (šajā lietā: Vācija un Itālija) ir vienojušās iepriekš?"

B. Apvienotās lietas C-324/21 un C-325/21

1. Lieta C-324/21

22. 2017. gada 24. novembrī F. Nīderlandē iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Tā kā F. bija iepriekš pieprasījis šo aizsardzību Itālijai, valsts sekretārs lūdza Itālijas valsts iestādēm viņu uzņemt atpakaļ. 2017. gada 19. decembrī Itālijas valsts iestādes akceptēja šo atpakaļuzņemšanas nolūkā iesniegto pieprasījumu. Ar 2018. gada 12. aprīļa vēstuli valsts sekretārs informēja šīs iestādes par to, ka F. ir aizbēdzis, kas nozīmēja pārsūtīšanas termiņa pagarinājumu līdz 2019. gada 19. jūnijam.

23. 2018. gada 29. martā F. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Vācijā. Šī pieteikuma eventuālās sekas iesniedzējtiesai nav zināmas.

24. 2018. gada 30. septembrī F. iesniedza otru starptautiskās aizsardzības pieteikumu Nīderlandē. Ar 2019. gada 31. janvāra lēmumu valsts sekretārs bez izskatīšanas noraidīja šo pieprasījumu, pamatojot ar to, ka Itālijas Republika joprojām ir atbildīga par tā izskatīšanu.

25. Pēc tam, kad F. bija pametis patvēruma meklētāju centru, kurā viņš dzīvoja, ar valsts sekretāra 2019. gada 1. jūlija lēmumu viņu aizturēja un vēlāk apcietināja, lai pārsūtītu uz Itāliju.

26. F. kompetentajā tiesā iesniedza prasību par šo lēmumu. Ar 2019. gada 16. jūlija spriedumu šī tiesa apmierināja šo prasību un atcēla minēto lēmumu, pamatojot ar to, ka Nīderlandes Karaliste 2019. gada 19. jūnijā bija kļuvusi par atbildīgo dalībvalsti pārsūtīšanas termiņa beigu dēļ.

27. Valsts sekretārs vērsās iesniedzējtiesā ar apelācijas sūdzību par šo spriedumu. Viņš šīs apelācijas sūdzības pamatojumam tostarp norādīja, ka, piemērojot t.s. *chain rule* [“ķēdes noteikumu”], jauns pārsūtīšanas termiņš Nīderlandes Karalistē bija iestājies no tā brīža, kad F. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Vācijā.

28. Iesniedzējtiesa norāda, ka nav strīda par to, ka Itālijas Republika būtu jāuzskata par atbildīgo dalībvalsti vismaz līdz 2019. gada 19. jūnijam.

29. Šī tiesa tomēr vēlas noskaidrot, kāda nozīme ir apstāklim, ka pirms pārsūtīšanas termiņa izbeigšanās attiecīgā persona ir iesniegusi jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu citā dalībvalstī.

30. Šajos apstākļos *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

“Vai [Dublinas III] regulas 29. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka pārsūtīšanas termiņa, kas turpinās 29. panta 1. un 2. punkta izpratnē, skaitīšana sākas no jauna brīdī, kad ārvalstnieks pēc tam, kad viņš bēgot ir izvairījies no pārsūtīšanas no dalībvalsts, citā (šajā lietā: trešajā) dalībvalstī no jauna lūdz piešķirt starptautisko aizsardzību?”

2. Lieta C-325/21

31. 2018. gada 6. septembrī K. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Francijā. Tā kā K. līdz tam bija lūdzis šo aizsardzību Austrijā, Francijas valsts iestādes lūdza Austrijas valsts iestādes viņu uzņemt atpakaļ. 2018. gada 4. oktobrī Austrijas valsts iestādes akceptēja šo pieteikumu atpakaļuzņemšanas nolūkā.

32. 2019. gada 27. martā K. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Nīderlandē. Valsts sekretārs 2019. gada 3. maijā lūdza Austrijas valsts iestādes uzņemt K. atpakaļ. 2019. gada 10. maijā šīs valsts iestādes noraidīja šo pieteikumu uzņemt atpakaļ, pamatojot ar to, ka Francijas Republika kopš 2019. gada 4. aprīļa bija par K. pieteikuma izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts.

33. 2019. gada 20. maijā valsts sekretārs lūdza Francijas valsts iestādes uzņemt K. atpakaļ. Šīs iestādes noraidīja šo pieteikumu, pamatojot ar to, ka dienā, kad K. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Nīderlandē, pārsūtīšanas termiņš vēl nebija beidzies.

34. 2019. gada 31. maijā valsts sekretārs gan Austrijas, gan Francijas valsts iestādēm lūdza no jauna izskatīt atpakaļuzņemšanas pieprasījumu. Lūgumā, kas šādā veidā bija adresēts Austrijas valsts iestādēm, bija apgalvots, ka jauns pārsūtīšanas termiņš starp Francijas Republiku un Austrijas Republiku iesākās, kad K. iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Nīderlandē. 2019. gada 3. jūnijā Austrijas valsts iestādes piekrita uzņemt K. atpakaļ.

35. Ar 2019. gada 24. jūlija lēmumu valsts sekretārs bez izskatīšanas noraidīja K. iesniegto starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

36. K. cēla kompetentajā tiesā prasību par šo lēmumu. Ar 2019. gada 17. oktobra spriedumu šī tiesa noraidīja prasību, pamatojot ar to, ka valsts sekretārs esot pamatoti uzskatījis, ka Austrijas Republika bija par K. starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts.

37. K. iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā. Šīs apelācijas sūdzības pamatojumam viņš apgalvoja, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšana trešajā dalībvalstī nevar traucēt tā termiņa beigām, kas attiecas uz pārsūtīšanu, kura paredzēta starp divām citām dalībvalstīm.

38. Iesniedzējtiesa norāda, ka nav strīda par to, ka Austrijas Republika bija jāuzskata par dalībvalsti, kura vismaz līdz 2019. gada 4. aprīlim bija atbildīgā dalībvalsts, ciktāl Francijas valsts iestādes nebija šo dalībvalsti informējušas par K. bēgšanu.

39. Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai [Dublinas III] regulas 29. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka pārsūtīšanas termiņa, kas turpinās 29. panta 1. un 2. punkta izpratnē, skaitīšana sākas no jauna brīdī, kad ārvalstnieks, pēc tam, kad viņš bēgot ir izvairījies no pārsūtīšanas no dalībvalsts, citā (šajā lietā: trešajā) dalībvalstī no jauna lūdz piešķirt starptautisko aizsardzību?

2) Ja uz pirmo jautājumu ir jāatbild noliedzoši: vai [Dublinas III] regulas 27. panta 1. punkts, skatot to tās 19. apsvēruma gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts, ka saistībā ar tiesību aizsardzības līdzekļa pret pārsūtīšanas lēmumu izmantošanu par pamatotu tiek atzīta personas, kura lūdz piešķirt starptautisko aizsardzību, norāde, ka pārsūtīšana nevar

notikt, jo ir beidzies pārsūtīšanas termiņš, par ko divas dalībvalstis (šajā lietā: Francija un Austrija) ir vienojušās iepriekš, kas nozīmējot, ka termiņš, kurā Nīderlande varēja veikt pārsūtīšanu, ir beidzies?"

C. Tiesvedība Tiesā

40. Lietas C-324/21 un C-325/21 šajā tiesvedības stadijā tika apvienotas. Savukārt lieta C-323/21 abām iepriekš minētajām netika pievienota. Tomēr, ņemot vērā saikni, kas pastāv starp šīm trijām lietām, saistībā ar tām 2022. gada 5. maija notika kopīga tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, kuras laikā puses tika uzklausītas un tostarp aicinātas atbildēt uz Tiesas jautājumiem, uz kuriem jāatbild mutiski.

IV. Analīze

A. Par pirmo prejudiciālo jautājumu, kas uzdots lietā C-323/21, vienīgo jautājumu lietā C-324/21 un pirmo prejudiciālo jautājumu, kas Tiesai uzdots lietā C-325/21

41. Pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-323/21, vienīgo jautājumu, kas minēts lietā C-324/21, un pirmo Tiesai uzdoto jautājumu lietā C-325/21 es skatīšu kopā.

42. Lai gan uzdoto jautājumu formulējums ir atšķirīgs, tie būtībā attiecas uz noteikumu par Dublinas III regulas 29. panta 1. un 2. punktā norādīto termiņu aprēķināšanu interpretāciju situācijā, kurā dalībvalsts, kurā pirmo reizi tika iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, saņem pieprasījumu no divām dažādām dalībvalstīm par viena un tā paša pieteikuma iesniedzēja atpakaļuzņemšanu, kur pirmā pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts nespēj izpildīt šī prasītāja pārsūtīšanu atbilstīgi šajā pantā minētajai kārtībai un termiņiem, pamatojot ar to, ka viņš atstājis valsts teritoriju, lai dotos uz otrās pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritoriju[6].

43. Katrā no šīm trim lietām iesniedzējtiesa savus jautājumus ir koncentrējusi uz Dublinas III regulas 29. panta formulējuma interpretāciju.

44. Atgādinu, ka šajā pantā ir definēta kārtība un termiņi, kuros pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, lai pieteikuma iesniedzējs tiktu uzņemts vai uzņemts atpakaļ, ir jāveic viņa pārsūtīšana uz atbildīgo dalībvalsti.

45. Šīs regulas 29. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka pārsūtīšanu veic saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts tiesību aktiem pēc abu attiecīgo dalībvalstu savstarpējas apspriešanās, cik vien iespējams īsā laikā, un vēlākais – sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu.

[6] Pirmais lietā C-323/21 uzdotais prejudiciālais jautājums ir formulēts atšķirīgi nekā vienīgais jautājums lietā C-324/21 un pirmais Tiesai uzdotais jautājums lietā C-325/21, jo iesniedzējtiesa koncentrējas uz Dublinas III regulas 29. panta 2. punktā lietotā jēdziena "pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts" interpretāciju. It īpaši tā vēlas noskaidrot, vai situācijā, kad pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts nevar veikt pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanu, pamatojot ar to, ka pieteikuma iesniedzējs ir atstājis valsts teritoriju, lai dotos uz citu dalībvalsti, kurā viņš ir iesniedzis jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu un kuras teritorijā viņš atrodas, jēdziens "pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts" (lietots minētās regulas 29. panta 2. punktā) attiecas uz pēdējo dalībvalsti, kurā tika iesniegts jauns starptautiskās aizsardzības pieteikums un kā rezultātā tika iesniegts jauns pieprasījums par pieteikuma iesniedzēja atpakaļuzņemšanu.

46. Dublinas III regulas 29. panta 2. punktā tomēr ir precizēts, ka šo termiņu izņēmuma gadījumos var pagarināt, lai ņemtu vērā, ka pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij nav iespējams veikt attiecīgās personas pārsūtīšanu, jo tā apcietināta vai aizbēgusi. Minētais termiņš tad tiek pagarināts ilgākais līdz vienam gadam, ja nav bijis iespējams veikt pārsūtīšanu šīs personas ieslodzījuma dēļ; šis jēdziens definēts 2022. gada 31. marta spriedumā *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* u.c. (Patvēruma meklētāja ievietošana psihiatriskajā slimnīcā)[7], vai ilgākais līdz 18 mēnešiem, ja attiecīgā persona ir aizbēgusi, jēdziens "bēgšana" savukārt ir precizēts 2019. gada 19. marta spriedumā *Jawo*[8].

47. Šīs regulas 29. panta 2. punktā turklāt ir noteikts, ka, beidzoties šiem termiņiem, atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Saskaņā ar Tiesas judikatūru pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts vairs nav tiesīga veikt pārsūtīšanu: tai – gluži otrādi – jāpieņem nepieciešamie noteikumi, lai bez kavēšanās uzsāktu starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu[9].

48. Šīs tiesību normas teksts iekļaujas klasiskas atpakaļuzņemšanas procedūras satvarā starp divām dalībvalstīm: pieprasījumu saņēmēju dalībvalsti, no vienas puses un, no otras puses, pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti, kurā prasītājs ir iesniedzis jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

49. Katrs no iesniedzējtiesas iesniegtajiem prejudiciālajiem jautājumiem attiecas uz atšķirīgu ietvaru, jo tie skar kārtību, atbilstoši kurai ir jāveic prasītāja pārsūtīšana, kas starptautiskās aizsardzības daudzo pieteikumu dēļ, kurus viņš ir iesniedzis, ir atpakaļuzņemšanas procedūras, kuru dažādas dalībvalstis veic secīgi, objekts.

50. Neviena tiesību norma Dublinas III regulā vai Regulā Nr. 1560/2003 šajā gadījumā neparedz īpašus noteikumus; tas skaidri parāda "tālākas pārvietošanās" fenomenu, ko daudzi starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji izmanto, lai pārvietotos no dalībvalsts, kura ir atbildīga par viņu pieteikuma apstrādi, uz citām dalībvalstīm, kurā viņi vēlas pieprasīt starptautisko aizsardzību un palikt.

51. Šajā kontekstā tiesību normas, kas paredzētas Dublinas III regulas 29. pantā par pārsūtīšanas procedūras norisi, man šķiet pārāk ierobežotas, lai sniegtu noderīgu atbildi iesniedzējtiesai, it īpaši, lai noteiktu kārtību, kas ļauj, no vienas puses, saglabāt skaidru, praktiski realizējamu un ātru darbības metodi, lai noteiktu par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgo dalībvalsti un, no otras puses, novērst ļaunprātīgu izmantošanu, kas izriet no dažu pieteikuma iesniedzēju pārvietošanās Savienībā.

52. Šajā nolūkā man šķiet ļoti svarīgi analizēt formulējumus, kādos attiecīgās dalībvalstis vienojas par atpakaļuzņemšanas procedūru; šie formulējumi sniegti Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā un 23. panta 1. punktā, kā arī izskatīt mērķi, kuru šajos apstākļos izvirza Savienības likumdevējs.

7 C-231/21, EU:C:2022:237 (55. un 58. punkts).

8 C-163/17, EU:C:2019:218 (56. un 57. punkts).

9 Šajā ziņā skat. spriedumu, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri* (C-201/16, EU:C:2017:805, 43. punkts).

1. Formulējums, kādā ir definēta atpakaļuzņemšanas procedūra Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā

53. No faktu izklāsta pamatlietās izriet, ka katrs no pieteikuma iesniedzējiem ir pirmo reizi iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu kādā dalībvalstī, proti, Itālijā lietās C-323/21 un C-324/21 un Austrijā lietā C-325/21, pirms pārvietoties pa Savienību un ierasties citu dalībvalstu teritorijā, kurās viņi secīgi ir iesnieguši citus starptautiskās aizsardzības pieteikumus.

54. Tas nozīmē, ka uz šiem pieteikuma iesniedzējiem attiecas Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta a)-d) apakšpunkta piemērošanas joma. Šajā pantā runa ir par personu, kura, pirmkārt, ir iesniegusi pieteikumu par starptautisko aizsardzību, kas vai nu tiek izskatīts [b) apakšpunkts] vai kuru pieteikuma iesniedzējs ir atsaucis izskatīšanas laikā [c) apakšpunkts], vai kuras pieteikums ir noraidīts [d) apakšpunkts], un kura, otrkārt, ir vai nu iesniegusi pieteikumu citā dalībvalstī, vai arī atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas [10].

55. Turklāt tas nozīmē, ka pirmajai dalībvalstij, kurā ir iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, proti, Itālijai lietās C-323/21 un C-324/21 un Austrijai lietā C-325/21, saskaņā ar Dublinas III regulas 20. panta 5. punktu pieteikuma iesniedzējs ir jāuzņem atpakaļ.

56. Atgādinu, ka saskaņā ar Dublinas III regulas 3. panta 1. punktu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko iesniedz trešās valsts pilsonis vienas dalībvalsts teritorijā, lai kura tā būtu, principā izskata viena dalībvalsts, kura atbilstoši šīs regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgu [11]. Tomēr papildus kritērijiem, kuri norādīti Dublinas III regulas III nodaļā, šīs regulas VI nodaļā ir noteiktas uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas procedūras, ko veic cita dalībvalsts, un tās "tāpat kā minētās regulas III nodaļā izklāstītie kritēriji palīdz noteikt atbildīgo dalībvalsti" [12].

57. Tas pats attiecas uz noteikumiem, kas norādīti Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā.

58. 20. pants, kā norādīts tā nosaukumā, attiecas uz uzņemšanas un atpakaļuzņemšanas procedūras uzsākšanu.

59. Minētā panta 5. punktā noteikts, ka dalībvalsts, kurā pirmoreiz iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, pieteikuma iesniedzēju, kurš pirms pabeigts atbildīgās dalībvalsts noteikšanas process izbraucis no valsts un starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzis citā dalībvalstī, uzņem atpakaļ [13]. Pieteikuma iesniedzēja atpakaļuzņemšanas mērķis ir ļaut tai dalībvalstij, kurā pieteikums bija iesniegts pirmoreiz, "pabeigt procedūru atbildīgās dalībvalsts noteikšanai", nevis veikt starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu [14].

[10] Skat. tostarp spriedumu, 2019. gada 2. aprīlis, H. un R. (C-582/17 un C-583/17, turpmāk tekstā – "spriedums H. un R", EU:C:2019:280, 51. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

[11] Skat. spriedumu, 2017. gada 16. februāris, C. K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 56. punkts).

[12] Spriedums, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri* (C-201/16, EU:C:2017:805, 39. punkts). 2017. gada 26. jūlija spriedumā *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587) Tiesa nosprieda, ka "papildus tam, ka [Dublinas III regulas] 21. panta 1. punkta normās [par uzņemšanas pieprasījumiem] ir noteikta uzņemšanas procedūras shēma, ar tām, tāpat kā ar minētās regulas III nodaļas kritērijiem, ir noteikta atbildīgā dalībvalsts šīs pašas regulas izpratnē" (53. punkts).

[13] Turklāt no Dublinas III regulas 3. panta 2. punkta izriet – ja, pamatojoties uz šajā regulā uzskaitītajiem kritērijiem, nav iespējams izraudzīties atbildīgo dalībvalsti, tad par pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai pirmajai iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

[14] Skat. spriedumu H. un R. (59. līdz 64. punkts).

60. Atbilstīgi Tiesas judikatūrai šis noteikums ir piemērojams arī situācijā, kurā pieteikuma iesniedzējs netieši atsaucis savu pieteikumu, atstājot tās dalībvalsts teritoriju, kurā starptautiskās aizsardzības pieteikums tika iesniegts pirmo reizi, neinformējot kompetento valsts iestādi par savu vēlmi attiekties no šī pieteikuma, un kurā tādēļ procedūra atbildīgās dalībvalsts noteikšanai joprojām turpinās [15].

61. Turklāt Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā paredzēts, ka pieteikuma iesniedzēja atpakaļuzņemšanas procedūra jāveic atbilstoši šīs regulas 23., 24., 25. un 29. pantā paredzētajiem nosacījumiem.

62. Atbilstoši minētās regulas 23. panta 1. punktam pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var iesniegt atpakaļuzņemšanas pieprasījumu tikai ar nosacījumu, ka pieteikumu saņēmēja dalībvalsts atbilst nosacījumiem, kuri paredzēti tās pašas regulas 20. panta 5. punktā vai 18. panta 1. punkta b) līdz d) apakšpunktā [16]. Tādējādi atpakaļuzņemšanas procedūras īstenošanai vajadzīgi divi kumulatīvi nosacījumi, kurus Savienības likumdevējs paredzējis Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā: pirmkārt, pieteikuma iesniedzējam savu pirmo starptautiskās aizsardzības pieteikumu ir jābūt iesniegušam dalībvalstī, kas saņem pieprasījumu un, otrkārt, šim pieteikuma iesniedzējam jāatrodas pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas vai viņam ir jābūt iesniegušam šīs pēdējās dalībvalsts iestādēs jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

63. Savienības likumdevējs neparedz tādu gadījumu, kurā nosacījumi, kas paredzēti šīs procedūras norisei, vairs netiek izpildīti pēc tās uzsākšanas radušos apstākļu dēļ.

64. Tikai no Dublinas III regulas 29. panta formulējuma izriet, ka atpakaļuzņemšanas procedūra tiek izbeigta trīs veidos: pārsūtīšanu veic atbilstoši šajā pantā (1. punktā) noteiktajai kārtībai un termiņiem, pārsūtīšanu nevar veikt attiecīgajos termiņos, piemēram, tāpēc, ka attiecīgā perona ir apcietināta vai aizbēgusi (2. punkts), vai lēmums par pārsūtīšanu ir atcelts pēc tā apelācijas vai pēc pieprasījuma to pārskatīt, ko pieteikuma iesniedzējs iesniedzis atbilstoši šīs regulas 27. panta 1. punktam (3. punkts).

65. Manuprāt, nekas neliedz attiecīgo dalībvalstu "apspriešanos", lai noteiktu pārsūtīšanas kārtību, kā minēts Dublinas III regulas 29. panta 1. punkta pirmajā daļā, izbeigt ar secinājumu, ka iepriekš uzsāktā atpakaļuzņemšanas procedūra ir zaudējusi savu priekšmetu un zaudē spēku no brīža, kad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir akceptējusi jaunu pieprasījumu par pieteikuma iesniedzēja atpakaļuzņemšanu. Tādās situācijās kā pamatlietā, ja pieteikuma iesniedzēja pirmā atpakaļuzņemšanas procedūra ir likumīgi uzsākta pēc attiecīgo dalībvalstu savstarpējas apspriešanās, notikumi pēc šīs apspriešanās, proti, pieteikuma iesniedzēja izceļošana no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritorijas un viņa uzturēšanās citas dalībvalsts teritorijā, kurā viņš ir iesniedzis jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, atņem šai pirmajai procedūrai būtisku tās spēkā esamības elementu. Proti, pretēji Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā izklāstītajiem nosacījumiem pieteikuma iesniedzējs vairs neatrodas pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritorijā un, ņemot vērā viņa izceļošanu, viņa iesniegtais starptautiskās aizsardzības pieteikums ir jāuzskata par atsauktu. Atgādinu, ka Tiesa ir nolēmusi, ka pieteikuma iesniedzēja izceļošana no tās dalībvalsts teritorijas, kurā viņš ir iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, minētās regulas 20. panta 5. punkta piemērošanas nolūkā ir jāuzskata

15 Skat. spriedumu H. un R. (47. līdz 50. punkts).

16 Skat. spriedumu H. un R. (59. līdz 61. punkts).

par netiešu pieteikuma atsaukšanu [17]. Šis secinājums, manuprāt, ir vēl jo vairāk nepieciešams tādās situācijās kā pamatlietā, kad pieteikuma iesniedzējs ir ne tikai atstājis pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritoriju, bet arī ir devies uz citas dalībvalsts teritoriju, kurā viņš ir iesniedzis jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

66. No tā izriet, ka vairs nav izpildīti Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā paredzētie nosacījumi, lai uzņemtu atpakaļ pieteikuma iesniedzēju.

67. Šajā sakarā uzskatu, ka pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts, ciktāl tā ir iesaistīta divās atpakaļuzņemšanas procedūrās, ko attiecībā uz vienu un to pašu personu ļoti īsā laikposmā uzsākušas divas dažādas dalībvalstis, var vienoties ar pirmo pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti, ka pirmajai atpakaļuzņemšanas procedūrai, ko tās bija paredzējušas, ir jābeidzas.

68. Proti, pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts tiek informēta, ka pirmā pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts pieteikuma iesniedzēja bēgšanas dēļ nespēj veikt pārsūtīšanu termiņā un kārtībā, par ko tās bija vienojušās, un vienlaikus tai ir jālemj par otro pieprasījumu par atpakaļuzņemšanu, ko nosūtījusi otrā dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas pieteikuma iesniedzējs.

69. Ņemot vērā informācijas, ar kuru pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij pēc tam ir jāiepazīstas, raksturu, it īpaši attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja atrašanās vietu un attiecībā uz viņu uzsākto procesu gaitu, es uzskatu, ka tā nevar likumīgi uzņemties saistības pret otru pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju un tādējādi vienoties par pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanas kārtību, neatzīstot ar pirmo pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti to, ka saistības, kas iepriekš uzņemtas saistībā ar pirmo atpakaļuzņemšanas procedūru, ir zaudējušas spēku. Kā jau to iepriekš norādīju, šķiet, ka šādā interpretācijā ir ievērots Dublinas III regulas 29. panta formulējums.

70. Turklāt domāju, ka informācija, kas sniegta saistībā ar otro atpakaļuzņemšanas procedūru attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja atrašanās vietu un tiesvedības pret viņu stāvokli, ir informācija, ar kuru pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts var dalīties ar attiecīgajām dalībvalstīm saskaņā ar Dublinas III regulas 34. panta 1. punktu. Šajā pantā, kas ietverts regulas VII nodaļā "Administratīvā sadarbība", 2. punkta d), f) un g) apakšpunktā, ir noteikts, ka šāda informācija var ietvert pieteikuma iesniedzēja uzturēšanās vietas un ceļošanas maršrutus, kā arī jebkura iepriekšēja starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas datumu, pašreizējā pieteikuma iesniegšanas datumu, procedūras gaitu un pieņemtā lēmuma saturu.

71. Pirmās atpakaļuzņemšanas procedūras spēkā neesamība arī palīdzētu sasniegt mērķus, ko Savienības likumdevējs ir izvirzījis saskaņā ar Dublinas III regulu.

[17] Skat. spriedumu H. un R. (50. punkts). Es arī uzsveru, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.. turpmāk tekstā – "Procedūru direktīva"), 28. panta, kura nosaukums ir "Procedūra pieteikuma netiešas atsaukšanas vai atteikšanās gadījumā", 1. punkta otro daļu dalībvalstis "var pieņemt, ka pieteikuma iesniedzējs ir netieši atsaucis vai netieši atteicies no sava starptautiskās aizsardzības pieteikuma, ja ir jo īpaši noskaidrots, ka [..] viņš ir aizbēdzis vai bez atļaujas atstājis vietu, kur dzīvoja vai tika turēts, saprātīgā laikā neinformējot par to atbildīgo iestādi, vai viņš savlaicīgi nav izpildījis ziņošanas pienākumu vai citas saistības sniegt informāciju, ja vien pieteikuma iesniedzējs pierāda, ka tas noticis no viņa neatkarīgu apstākļu dēļ" [b) apakšpunkts].

2. Dublinas III regulas mērķis

72. Kā izriet no Dublinas III regulas 4. un 5. apsvēruma, tās mērķis ir izveidot "skaidru un praktiski realizējamu" metodi, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, un šai metodei jābalstās uz "objektīviem un taisnīgiem kritērijiem gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan konkrētajām personām". Šai metodei pirmām kārtām būtu "jāparedz iespēja ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai [..] nekavētu sasniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi". Tādējādi Savienības likumdevējs vēlas racionalizēt šādu pieteikumu izskatīšanu, nodrošinot, ka pieteikumu iesniedzēju pieteikumus pēc būtības izskata viena skaidri noteikta dalībvalsts. Ieviešot vienotus mehānismus un kritērijus atbildīgās dalībvalsts noteikšanai, likumdevēja mērķis ir arī novērst to trešo valstu pilsoņu sekundāro pārvietošanos uz citām dalībvalstīm, kuri ir iesnieguši starptautiskās aizsardzības pieteikumu vienā dalībvalstī [18].

73. Pats par sevi saprotams, ka divas atpakaļuzņemšanas procedūras vienlaicīgi nevar pienācīgi veikt dažādas dalībvalstis attiecībā uz vienu un to pašu personu, ja vien netiek ignorēts Dublinas III regulas mērķis.

74. Pirmām kārtām, pirmās atpakaļuzņemšanas procedūras veikšana līdz tās pabeigšanai pēc attiecīgās personas aizbraukšanas no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritorijas un atbildības nodošana, kas varētu būt saistīta ar šo procedūru, nekādā veidā negarantētu šīs procedūras ātrumu. Gluži pretēji – pirmās procedūras īstenošana līdz tās noslēgumam, no vienas puses, visticamāk ievērojami ierobežotu efektivitāti, ko vēlas panākt Savienības likumdevējs, un, no otras puses, visticamāk mudinātu attiecīgās personas atstāt pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritoriju ar mērķi vai nu novērst to nodošanu atbildīgajai dalībvalstij, vai arī pagarināt to uzturēšanos Savienībā, gūstot labumu no materiālajiem uzņemšanas nosacījumiem.

75. Saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 2. punkta pirmo teikumu prasītā atbildības nodošana ir līdzvērtīga tās dalībvalsts noteikšanai, kura ir atbildīga par pieteikuma izskatīšanu, piemērojot "sankciju" pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, ja tā nav veikusi nodošanu, ko tā pati ir pieprasījusi. Tiklīdz pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts neievēro šajā noteikumā noteiktos termiņus, atbildības nodošana notiek automātiski un neatkarīgi no konkrētās lietas apstākļiem.

76. Tomēr situācijās, kādas ir pamatlietā, šī mehānisma automātiskums neļauj ņemt vērā to, ka pieteikuma iesniedzējs ir atstājis pirmās pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritoriju, pārkāpjot savus sadarbības pienākumus. Tāpēc šīs valsts kompetentās iestādes atšķirībā no otras pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm nevar nedz viņu pārsūtīt saskaņā ar Dublinas III regulas 29. panta 1. un 2. punktā noteiktajām procedūrām un termiņiem, nedz izskatīt viņa starptautiskās aizsardzības pieteikumu atbildības nodošanas gadījumā.

77. Atgādinu, ka gan pārsūtīšanas procedūrai, gan starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas procedūrai ir nepieciešams, lai pieteikuma iesniedzējs būtu kompetento valsts iestāžu rīcībā.

[18] Skat. spriedumu, 2013. gada 10. decembris, *Abdullahi* (C-394/12, EU:C:2013:813, 53. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu H. un R. (77. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

78. Lai gan šīs iestādes var noteikt pieteikuma iesniedzēja atrašanās vietu, ņemot vērā formalitātes, kas viņam bija jānokārto, lai iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumu citā dalībvalstī (it īpaši, pateicoties reģistrācijai *Eurodac* sistēmā) [19], tomēr tām nav nekādu pilnvaru veikt šīs personas nodošanu saskaņā ar Dublinas III regulas 29. pantu, jo persona atrodas ārpus valsts teritorijas un šajā regulā noteiktajai procedūrai nav krimināltiesiska rakstura.

79. Tāpat starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas procedūra paredz, ka pieteikuma iesniedzējam ir jāievēro saistības, kas viņam vai viņai noteikti gan Procedūru direktīvā, gan Direktīvā 2013/33/ES [20], lai starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatītu ātri un veiktu efektīvus turpmākos pasākumus. Šīs saistības ietver pienākumu uzturēties norādītajā vietā un regulāri ierasties kompetentajās valsts iestādēs.

80. Šādos apstākļos es neredzu iemeslu, lai attaisnotu šīs procedūras turpināšanu un it īpaši tās termiņa pagarināšanu, jo tā ir lemta neveiksmei.

81. Otrām kārtām, pirmās atpakaļuzņemšanas procedūras turpināšana neveicina skaidras un praktiski realizējamas metodes saglabāšanu, ko Savienības likumdevējs cenšas izveidot Dublinas III regulas ietvaros.

82. No vienas puses, atbildības nodošanas automātiskums neļauj ņemt vērā to, ka šī nodošana attiecas uz starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas ir pieteikums, kurš, visticamāk, ir identisks iepriekš pirmajā dalībvalstī iesniegtajam un vēlāk citā dalībvalstī iesniegtajam pieteikumam.

83. No otras puses, šo divu procedūru secīga veikšana, pamatojoties uz atbildības nodošanas noteikumu, kas it īpaši noteikts Dublinas III regulas 29. panta 2. punkta pirmajā teikumā, rada grūtības, kas varētu kavēt "Dublinas sistēmas" efektīvu darbību [21].

84. Tādējādi otrā atpakaļuzņemšanas procedūra tiek uzsākta, kamēr notiek pirmā atpakaļuzņemšanas procedūra, un, ja beidzas Dublinas III regulas 29. panta 2. punktā noteiktie termiņi, atbildība var tikt nodota pirmajai pieprasījumu iesniegušajai dalībvalstij. Tādējādi, ņemot vērā divu mēnešu termiņu, kurā otrai pieprasījumu iesniegušajai dalībvalstij ir jāiesniedz pieprasījums uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, šis pieprasījums tiks iesniegs un attiecīgā gadījumā to pieņems pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts, lai gan tās atbildība nav galīgi noteikta, jo to var nodot pirmajai pieprasījumu iesniegušajai dalībvalstij, nododot atbildību. Šāds mehānisms rada neskaidrību par katras attiecīgās dalībvalsts kompetento valsts iestāžu pienākumiem, it īpaši tāpēc, ka *Eurodac* sistēma neļauj tām saņemt informāciju par uzņemšanas vai atpakaļuzņemšanas procedūru norisi citās dalībvalstīs. Kā rāda šīs izskatāmās lietas, otrās pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts kompetentā iestāde tādējādi ir pakļauta riskam, ka lēmums par pārsūtīšanu, ko tā paziņoja pieteikuma iesniedzējam, tiks pārsūdzēts saskaņā ar Dublinas

[19] It īpaši lai nodrošinātu šo noteikumu efektīvu piemērošanu, 9. panta 1. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 603/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (OV 2013, L 180, 1. lpp.), ir noteikts, ka katra patvēruma meklētāja pirkstu nospiedumi principā jānosūta *Eurodac* ne vēlāk kā 72 stundas pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, kā noteikts Dublinas III regulas 20. panta 2. punktā. Skat. arī Procedūru direktīvas 6. panta 4. punktu.

[20] Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV 2013, L 189, 96. lpp.).

[21] "Dublinas sistēma" ietver Dublinas III regulu, Regulu Nr. 603/2013 un Regulu Nr. 1560/2003.

III regulas 27. panta 1. punktu un attiecīgajā gadījumā pārsūtīšana, ko tā varēja veikt, tiks atcelta, un tad šai valstij saskaņā ar minētās regulas 29. panta 3. punktu būs pienākums attiecīgo personu nekavējoties uzņemt atpakaļ.

85. Šāds mehānisms, manuprāt, varētu novest pie Dublinas sistēmas paralīzes, paradoksālā kārtā veicinot starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pārvietošanos Savienībā.

86. Šajos apstākļos man šķiet būtiski saglabāt Dublinas III regulas 20. panta 5. punkta lietderīgo iedarbību, saglabājot "īpašo statusu" un "īpašo lomu", ko Savienības likumdevējs piešķir dalībvalstij, kurā starptautiskās aizsardzības pieteikums tika iesniegts pirmo reizi [22]. Šajā ziņā tādās situācijās, kādas ir pamatlietā, kurām raksturīga starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegšana vairākās dalībvalstīs, ir nepieciešams izveidot sakārtotu un kontrolētu mehānismu, lai izvairītos no tā, ka pieteikuma iesniedzēja pārvietošanās dēļ pastāvīgi tiek apšaubīta katras dalībvalsts loma un uzdevums.

87. Trešām kārtām, es uzskatu, ka ir svarīgi uzsvērt juridisko arsenālu, kas ir pieejams otrai pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, lai nodrošinātu daudz ātrāku un efektīvāku atpakaļuzņemšanas procedūru nekā to var veikt pirmā pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts, jo attiecīgā persona atrodas tās teritorijā. Ir skaidrs, kā to apstiprina Dublinas III regulas 20. panta 4. punkta noteikums par kompetenču piešķiršanu, ka attiecīgās personas klātbūtne dalībvalsts teritorijā ir būtisks elements, lai veiktu atpakaļuzņemšanas procedūru [23].

88. Tādējādi atgādinu, ka jauna starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšana kopējās Eiropas patvēruma sistēmas ietvaros nozīmē saistoša tiesiskā regulējuma ieviešanu, kas uzliek juridiskas saistības attiecīgajai dalībvalstij, kas noteiktas Dublinas III regulā, Procedūru direktīvā un Direktīvā 2013/33.

89. Minētajai dalībvalstij saskaņā ar Dublinas III regulas 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu un tiklīdz ir iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums minētās regulas 20. panta 2. punkta izpratnē, ir pienākums rakstiski un pieteikuma iesniedzējam saprotamā valodā informēt viņu par sekām, kas izriet no viņa jaunā starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, kā arī par sekām, kas izriet no viņa pārcelšanās no vienas dalībvalsts uz citu laikā, kad tiek noteikta atbildīgā dalībvalsts un izskatīts starptautiskās aizsardzības pieteikums. Šajā kontekstā es uzskatu, ka kompetentās valsts iestādes var informēt šo pieteikuma iesniedzēju par pret viņu uzsākto procedūru statusu un par sekām, kas izriet no vairāku starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegšanas Savienībā.

90. Pēc tam pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij saskaņā ar Dublinas III regulas 23. panta 1. punktu ir pienākums pieprasīt atbildīgajai dalībvalstij saskaņā ar minētās regulas 20. panta 5. punktu un 18. panta 1. punktu uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju minētajā regulā noteiktajā termiņā un ar minētajā regulā paredzētajiem nosacījumiem. Lai nodrošinātu pieteikuma iesniedzēja atpakaļuzņemšanas procedūras efektivitāti, pieprasījuma iesniedzējā dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 2013/33 7. panta 2. punktu var pieņemt lēmumu par pieteikuma

[22] Skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 93. punkts) un spriedumu H. un R. (64. punkts).

[23] Savienības likumdevējs to ir noteicis par izšķirošo kritēriju Dublinas III regulas 20. panta 4. punktā. Šajā pantā ir noteikts, ka, ja starptautiskās aizsardzības pieteikums ir iesniegts dalībvalstī, kas nav pieteikuma iesniedzēja uzturēšanās dalībvalsts, par atbildīgās dalībvalsts noteikšanu ir atbildīga šī pēdējā minētā dalībvalsts, kuru tad šīs regulas nolūkos uzskata par dalībvalsti, kurā iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums. Šādā gadījumā pieteikuma iesniedzējs ir rakstiski jāinformē par izmaiņām un datumu, kad tās ir notikušas, un šī prasība ietver Dublinas III regulas 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 2. punktā izklāstītos noteikumus.

iesniedzēja dzīvesvietu un saskaņā ar Procedūru direktīvas 13. panta 2. punkta a) apakšpunktu pieprasīt, lai pieteikuma iesniedzējs nekavējoties vai konkrētā dienā pieteiktos kompetentajās iestādēs vai ierastos personīgi.

91. Visbeidzot – šī dalībvalsts, ņemot vērā, ka pastāv ievērojams risks, ka pieteikuma iesniedzējs var aizbēgt, un, ievērojot pieteikuma iesniedzējam piešķirtās tiesības un garantijas, var nolemt izmantot piespiedu līdzekļus, lai nodrošinātu pārsūtīšanas procedūras efektivitāti, piemēram, aizturēšanu, saskaņā ar Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta f) apakšpunktā un Dublinas III regulas 28. panta 2. punktā minētajiem nosacījumiem.

92. Ņemot vērā visus šos faktorus un it īpaši Dublinas III regulas 20. panta 5. punktā paredzētos nosacījumus, kas attiecas uz atpakaļuzņemšanas procedūras veikšanu, kā arī Savienības likumdevēja izvirzītos mērķus, es uzskatu, ka tādās situācijās, kādas tiek aplūkotas pamatlietā, ir būtiski, lai pirmā atpakaļuzņemšanas procedūra tiktu izbeigta.

93. Ņemot vērā šos apsvērumus, ierosinu Tiesai nospriest, ka Dublinas III regulas 29. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kad dalībvalsts, kuras teritorijā starptautiskās aizsardzības pieteikums tika iesniegts pirmo reizi, ir saņēmusi pieprasījumu, pamatojoties uz šīs regulas 23. panta 1. punktu, saistībā ar divām atpakaļuzņemšanas procedūrām, ko attiecībā uz vienu un to pašu pieteikuma iesniedzēju ir secīgi uzsākušas divas dažādas dalībvalstis, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij un pirmajai pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij – ja tā nevar veikt pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanu saskaņā ar minētās regulas 29. pantā noteiktajām procedūrām un termiņiem, jo šī persona ir atstājusi pirmās pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritoriju, – ir jākonstatē, ka šī pirmā atpakaļuzņemšanas procedūra ir zaudējusi spēku no brīža, kad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir akceptējusi otro atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, ko iesniegusi otrā pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts.

B. Par otro prejudiciālo jautājumu lietās C-323/21 un C-325/21

94. Ar savu otro prejudiciālo jautājumu lietās C-323/21 un C-325/21 iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu noskaidrot, vai Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kad attiecībā uz to pašu personu tiek uzsākta otra atpakaļuzņemšanas procedūra dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kura ir veikusi pirmo atpakaļuzņemšanas procedūru, pārsūdzībā par otrās pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts pieņemto pārsūtīšanas lēmumu pieteikuma iesniedzējs var atsaukties uz minētās regulas 29. panta 1. un 2. punktā noteikto termiņu izbeigšanos un no tā izrietošo atbildības nodošanu.

95. Ņemot vērā atbildi, ko ierosinu sniegt uz pirmo prejudiciālo jautājumu, uzskatu, ka nav vajadzības atbildēt uz otro jautājumu.

V. Secinājumi

96. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) uzdotajiem jautājumiem lietās C-323/21, C-324/21 un C-325/21 atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 29. panta 1. un 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka:

situācijā, kad dalībvalsts, kuras teritorijā starptautiskās aizsardzības pieteikums tika iesniegts pirmo reizi, ir saņēmusi pieprasījumu, pamatojoties uz šīs regulas 23. panta 1. punktu, saistībā ar divām atpakaļuzņemšanas procedūrām, ko attiecībā uz vienu un to pašu pieteikuma iesniedzēju ir secīgi uzsākušas divas dažādas dalībvalstis, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij un pirmajai pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij – ja tā nevar veikt pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanu saskaņā ar minētās regulas 29. pantā noteiktajām procedūrām un termiņiem, jo šī persona ir atstājusi pirmās pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts teritoriju, – ir jākonstatē, ka šī pirmā atpakaļuzņemšanas procedūra ir zaudējusi spēku no brīža, kad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir akceptējusi otro atpakaļuzņemšanas pieprasījumu, ko iesniegusi otrā pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts.